

Rahvuslik Teataja

Asutatud 2011. aastal

Loe, telli ja levita!

9. aastakäik

Nr. 10 (87)

Rahvuslaste Tallinna Klubi häälekandja

Hind 1 € oktoober 2019

In memoriam Kalju Mätik

Kalju Mätik sündis 16. septembril 1932 Tartus, kunstnik Ella Mätiku (1904–1943) ja sotsiaaldemokraatliku poliitiku Jaan Vainu (1886–1942) pojana. Isa suri 1942. aastal. Peale ema surma 1943 asus elama Tallinna ema sõbranna Agnia Pärtelsoni juurde. Lõpetas 1951. aastal Tallinna 10. keskkooli (praeguse Tallinna Nõmme Gümnaasiumi). Lõpetas 1959. aastal Tallinna Polütehnilise Instituudi elektriinsenerina. 1959–1961 töötas Eesti Energia Põhja Kõrgepingevõrkudes. 1961 astus TPI aspirantuuri ja asus tööle automaatika kateedri assistendina.

Tegi lennuspordiklubis langevarjuhüppeid, kokku elu jooksul üle 500. 1970–1974 osales põrandaaluses vastupanuliikumises.

Võttis osa Eesti Rahvusriinde (ERR) ja Eesti Demokraatliku Liikumise (EDL) programmide koostamisest. Toimetas omakirjastuslikku ajakirja Eesti Rahvuslik Hääle, mida ilmus kuus numbrit. Võttis osa 1972. aastal illegaalsete liikumiste ERR ja EDL nimel ÜRO Peaassambleele ja ÜRO peasekretärile saadetud memorandumite ning kaasikirja koostamisest. Osales EDL strateegia ja taktika väljatöötamisel, millest pidi kujunema mahukas vastupanuvõitluse praktiline käsiraamat.

On konspiratiivse salakirjasüsteemi SAMAS autor ja põrandaaluste võitlusgruppide omavahelise

salastatud sidepidamise süsteemi väljatöötaja. Oli illegaalsete materjalide tehniline toimetaja, mikrofilmide valmistaja ning säilitaja.

13. detsembril 1974 arreteeriti seoses KGB algatatud kriminaal-asjaga ERR ja EDL liikmete vastu. Eeluurimise ajal tegi läbi ekspertiisi Moskva Serbski-nimelises Psühho-neuroloogia Instituudis. 2. oktoobril 1975 alustati ENSV Ülemkohtus kohtuprotsessi nõukogudevastase propaganda ja agitatsiooni paragrahvi 68 alusel. Selle lõppedes mõisteti Kalju Mätikule ja Sergei Soldatovile 6 ning Artem Juskevitsšile ja Mati Kiirendile 5 aastat vabadusekaotust vangilaagris. Karistust kandis Permi oblasti range režiimiga poliitlaagris 389/36 ja 389/35.

Vabanes 13. detsembril 1980. Asus töötama Tallinna Meditsiinitehnika Remondi Ettevõttes ja hiljem Eesti Onkoloogiakeskuses elektromehaanikuna. Tegi ka tehniliste tekstide tõlketöid.

1980. aastatel jätkas aktiivset osalemist avalikus vastupanuliikumises ning andis allkirju paljudele kollektiivsetele protestikirjadele. Oli Molotovi-Ribbentropi Pakti Avalikustamise Grupi (MRP-AEG) liige ja Hirvepargi esimese mitingu osaline 23. augustil 1987. 20. augustil 1988 sai Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei (ERSP) asutajaliikmeks. 7. jaanuaril 1996 rehabiliteeriti Eesti Vabariigi Riigikohtu poolt. On kandideerinud Riikogu valimistel, viimati 2019. aastal Vabaduspartei/Põllumeeste Kogu nimekirjas. 2006. aastal andis EV President Kalju Mätikule Riigivapi IV klassi teenetemärgi Eesti Vabariigi taastajana ja edendajana. 2018. aastal andis EV justiitsminister Kalju Mätikule Tammepärja aumärgi kui vastupanuvõitlejale ning lähiajaloo talletajale. On kirjutanud hulga ühiskonnakriitilisi artikleid ja sõnavõtte. Võttis osa Eesti Endiste Poliitvangide Liidu tööst. On esindanud endise poliitvangina Eestit ülemaailmsel inimõiguslastel konverentsidel ning kokkutulekutel.

NB! Kalju Mätik räägib ise oma eluloo portaalis kogumelu-gu.ee. Samuti võiks vaadata filmi „Põranda all“.

MART NIKLUS:

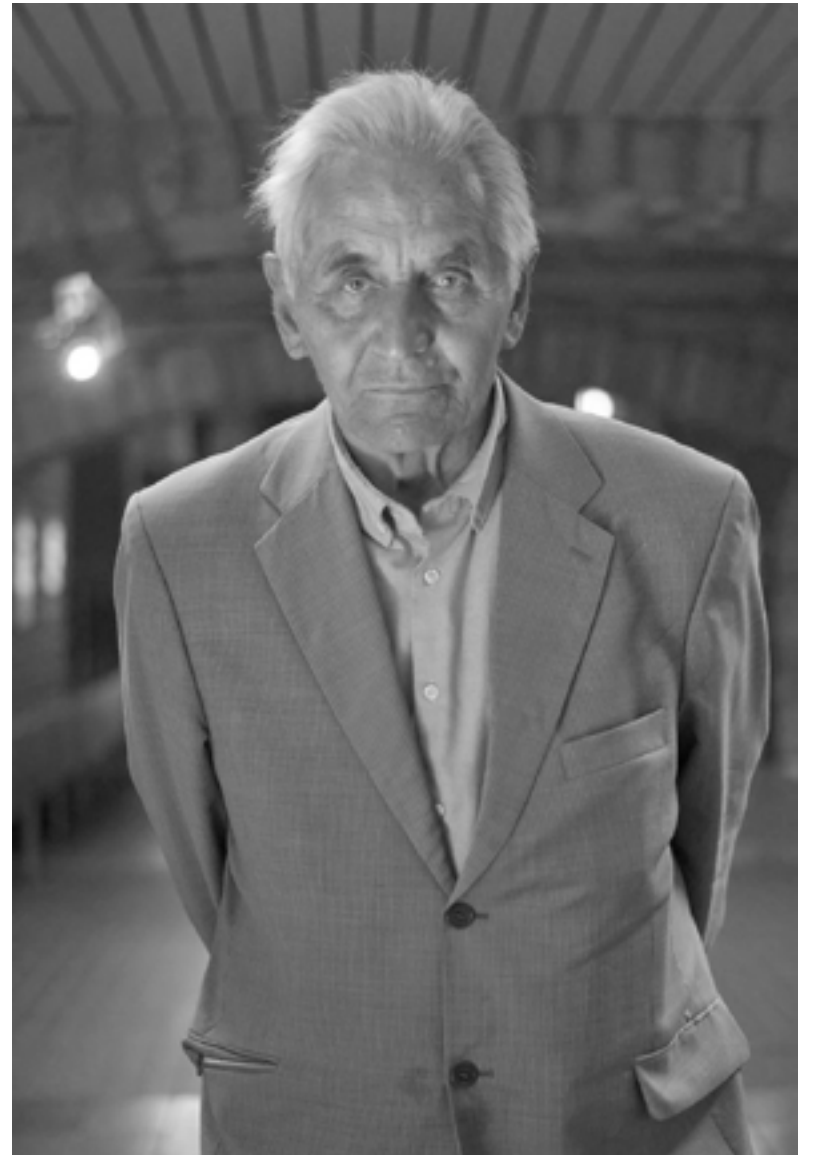
R.I.P. Kalju Mätik
Ääretult kurb. Kalju oli kogu oma elu ja tegevusega absoluutne moraalne kompass. Julge ja printsiipiaalne. Mälestan.

„Oma poliitilisi vaateid ja veendumusi ei ole ma uurimise eest varjanud, need on esitatud varasema ülekuulamise protokollides. Neid uuesti korrata ma ei soovi, kuid võin veel kord öelda, et pean end demokraadiks ja minu tegevus, nagu ma olen veendunud, oli suunatud sellele, et taastada Eestis tõelised demokraatlikud vabadused. Nõukogude Liidus, nagu ma arvan, on üheparteilise süsteemi ja kommunistliku partei privileeeritud seisundi tõttu, kelle kätte on koondatud kogu võim, demokraatlike vabaduste saavutamine võimatu. Minu meelest kommunistid rikuvad omaenda konstitutsiooni. Ma olen nii kommunistliku partei kui ka mis tahes teise partei veendunud ideeline vastane, kes püüab pääseda võimule vägivalda abil ning tahab saada ühiskonnas privileeeritud seisundi. „Eesti Demokraatlik Liikumine“ tahab, et vabadusi mitte ainult ei garanteeritaks konstitutsioonis, vaid ka viidaks tegelikkuses praktiliselt ellu. Minu arvates Nõukogude Liidus küll garanteeritakse mitmeid vabadusi, kuid neid ei täideta. Selle näiteks on minu meelest meie kriminaalasi. Muude tunnustuste andmisest ma keeldun. Täiendusi ja taotlusi selles asjas mul praegu ei ole.“

Allikas: Kalju Mätiku ülekuulamise protokoll, ENSV Riikliku Julgeoleku Komitee 24.07.1975.a Artjom Juskevitsši, Mati Kiirendi, Kalju Mätiku, Sergei Soldatovi ja Arvo-Gunnar Varato kriminaalasi (Riigiarhiiv).

VIKTOR NIITSOO:

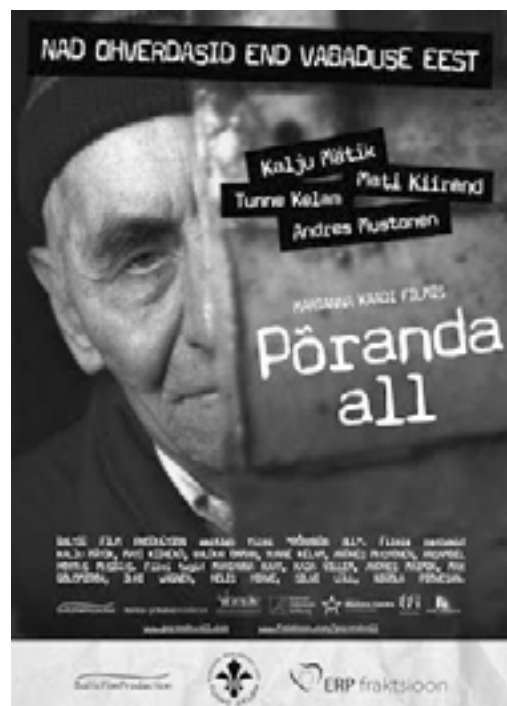
Järjest kitsamaks jääb meie ring... Viinakuu teisel päeval kustus vabadusvõitleja Kalju Mätiku eluküünal. Toonela teele läks mees, kes möödunud sajandi kuuekümnendate lõpul sukeldus N Liidu okupatsiooni vastasesse põrandaalusesse vastupanuliikumisse,

2. OKTOOBRI LÄHKUS MEIE HULGAST KALJU MÄTIK – VABADUSVÕITLEJA, ÜHISKONNATEGELANE, ENDINE GULAGI POLIITVANG, RAHVUSLIKU TEATAJA LEHENÕUKOGU LIIGE, RAHVUSLASTE TALLINNA KLUBI AKTIIVNE LIIGE

LOE LISAKS: LK-d 1, 4 ja 5

Foto: rahvuslane.blogspot.com

Režissöör Marianna Kaadi Kalju Mätikust vändatud dokumentaalfilmi „Põranda all“ ümbrise esikaas

JÄTKUB LK 4

KAARDIMAKSE ON KODUMAA REETMINE! ÄRA MAKSA MITTE KUSAGIL, MITTE KUNAGI KAARDIGA!

LEHES

Jaak Valge: Tiit Madissoni viimane raamat	3. lk
In memoriam Kalju Mätik	4. lk
Teine pensionisammas – lahatud	7. lk
Ilmar Soomere: Ajupesu, tänapäeval ja ajaloos	8. lk

JA PALJU MUUD HUVITAVAT!

Telli koju „Rahvuslik Teataja“, helista 51 903 374, aastaks 22.- €, pooleks aastaks 11.- €, ilmub kord kuus